

МОТИВИ

към проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 2006 г. за регистриране и отчитане чрез фискални устройства на продажбите в търговските обекти, изискванията към софтуерите за управлението им и изискванията към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин (Наредба № Н-18/2006 г.)

С направени промени в Наредба № Н-18/2006 г. (обн., ДВ, бр. 9 от 2020 г.) срокът за привеждане на лицата в съответствие с изискванията на наредбата, беше удължен до 31 юли 2020 г. Предвид факта, че в оставащия до влизане в сила срок, възникват редица допълнителни проблеми, свързани с наличието на различни бизнес модели, прилагани от икономическите оператори възниква необходимост от удължаване срока за лицата.

В тази връзка, отчитайки комплексния характер на процесите по привеждане в съответствие с изискванията, са проведени работни срещи с представители на бизнеса, браншови, работодателски и професионални организации, разработчиците на софтуер, дистрибуторите, производителите и вносителите на фискални устройства и др., в резултат на които са и част от настоящите предложения за изменения и допълнения на Наредба № Н-18/2006 г. Останалата част от предлаганите промени са свързани с: промени, касаещи софтуерите за управление на продажбите в търговските обекти (СУПТО); регистрирането и отчитането на продажбите чрез фискални устройства (ФУ) и интегрирани автоматизирани системи за управление на търговската дейност (ИАСУТД); работата на междуведомствената комисия; промени в работата на електронните системи с фискална памет и с прецизиране на разпоредби на наредбата.

I. Промени, касаещи СУПТО:

1. Промени, отнасящи се за софтуерите чл. 52а, ал. 2 от наредбата

С предложените промени в проекта на наредба се предлагат промени в изискванията към СУПТО, използвани в сферата на здравеопазването, целящи облекчаване на изискванията към тях. Разширен е кръгът на продажбите, които могат да се управляват с тези софтуери, като са добавени и продажби на медицински услуги, изцяло или частично финансирани от Министерство на здравеопазването. С цел облекчаване дейността на лицата, използващи такива софтуери се предлага чрез тях да се управлява и предоставянето на медицински услуги, за които се отразява само медицинска информация без да се посочва тяхната стойност.

2. Промени, отнасящи се за софтуерите чл. 52а¹ от наредбата

С предлаганите промени се облекчават изискванията към софтуерите по чл. 52а¹ от наредбата. Отчитайки ниските нива на риск от неотчитане на продажби от потребителите на такива софтуери, се предлага изискванията към тези софтуери да се стеснят. С предложените промени се очаква да се намали административната тежест, както на потребителите, така и на производителите/разпространителите им при привеждане в съответствие с изискванията на наредбата.

3. Облекчава се режимът за деклариране на нови версии на СУПТО

Предлага се създаване на възможност производителите/разпространителите на софтуер за управление на продажбите да подават декларации за нови версии само в

случаите, в които промените в новата версия на софтуера касаят функционалност, регулирана от наредбата.

4. Промени, касаещи откриване на грешки в софтуери

Предложените промени в реда за изключване на софтуери от публичния електронен списък на НАП са в две насоки:

- предвижда се да отпадне изискването НАП да публикува акта по чл. 52ж, ал. 1 от наредбата преди влизането му в сила;

- предоставя се възможност производителите/разпространителите на софтуер да информират НАП в случаите, в които сами установят грешки във функционалността на софтуера, касаещи изискванията на приложение № 29.

С предложените промени ще се създаде правна сигурност на производителите/разпространителите на СУПТО. Едновременно с това, с цел защита на потребителите на софтуери, е предвиден и срок, в който те следва да преустановят ползването на изключен от списъка на НАП софтуер, което ще позволи да преминат в разумни срокове към използването на друг такъв.

5. Промени, касаещи потребители на СУПТО

5.1. С проекта се предвижда възможност за тестване в търговски обект на СУПТО. До момента потребителите на софтуери не разполагаха с такава възможност, което поставяше сериозни проблеми пред голяма част от икономическите оператори в процеса по обновяване на използваните от тях софтуери. В тази връзка се предвижда подаване към НАП на информация за тествания софтуер, тестовата среда и периода за тестване.

5.2. Предлага се въвеждане на изискване управляваните от СУПТО фискални устройства да се използват само като фискален принтер, като не се допуска преминаването им в друг режим на работа.

5.3. Въвеждане на ограничение за разделяне на процеса по управление на продажбите в един търговски обект в повече от един софтуер. В този случай всички използвани в обекта софтуери се разглеждат като един СУПТО. Промяната е с цел превентиване заобикалянето на изискванията на наредбата и укриване на реалните приходи от продажби.

5.4. Предлага се конкретизиране на изискванията към потребителите на интегрирана информационна система за управление на продажбите/търговската дейност по отношение на това кои функционалности от тези системи попадат в обхвата на СУПТО и следва да отговарят на изискванията на наредбата. Промяната е с цел създаване на по-голяма яснота и е насочена към потребителите на такива системи.

5.5. Предлага се регламентирането на възможността лицата да управляват продажбите, извършвани чрез електронен магазин, в СУПТО при спазване на посочени в приложение към наредбата изисквания за обмен на информация между двата софтуера. В този случай не се изисква софтуерът на електронния магазин да отговаря на изискванията на приложение № 29 от наредбата. По този начин в значителна степен ще се облекчи дейността на търговци, извършващи продажби онлайн.

5.6. Регламентира се възможността лица чл. 3, ал. 17 от наредбата, които използват СУПТО в търговски обект, да управляват от този обект и продажбите си чрез електронния магазин. В този случай се изисква продажбите да се управляват поотделно във всеки от софтуерите. Тази възможност до момента не беше предвидена, което създаваше значителни затруднения на лицата, избрали алтернативния режим за отчитане на неприсъствени плащания чрез банкови карти.

5.7. Регламентира се възможността за въвеждане /импорт/ в СУПТО на информация от друг СУПТО или софтуери, нямащи характеристики на СУПТО. Липсата на нормативна регулация в тези случаи създаваше неясноти и несигурност, както за производители/разпространители на СУПТО, така и за неговите потребители.

5.8. Предлага се въвеждане на изискване към потребителите на СУПТО да не създават и отпечатват в търговски обект документи различни от фискален бон, които съдържат думите "Фискален", "Фискална", "Фискално", "Фискални" или производни словосъчетания. Въвеждането му цели недопускане издаването на такива документи в случаите, в които СУПТО разполага с възможност за генериране на документи от потребителя.

6. Промени, касаещи подаването на информация от лица, извършващи продажби чрез електронен магазин.

1. Предлага се промяна в чл. 52м, ал. 2, която е насочена към облекчаване на икономическите оператори в сферата на туризма при подаване на информация в НАП за електронните магазини/платформи, чрез които продават своите услуги. В случаите на сключени договори с посредници за предлагане на туристически услуги в интернет лицата разполагат единствено с данните на тези посредници, но не и с информация в кои уебсайтове или интернет платформи ще бъде продавана тяхната услуга. В тази връзка е предвидено към НАП да се подават данни само за посредниците, с които лицето има сключени договори.

2. Предлага се в подаваната към НАП информация от лица, извършващи продажби чрез електронен магазин, да отпадне изискването за посочване на версията на софтуера на магазина.

Промяната е с цел намаляване на административната тежест на лицата, като не се изисква коригиране на вече подадена информация в случаите на преминаване към друга версия на използвания софтуер.

7. Промяна в определението за „Управление на продажби чрез СУПТО“ (§1, т.19)

Предлаганата промяна в определението е съобразена с исканията на производители/разпространители и потребители на СУПТО. С промяната се дефинира т.нар. „начало на продажбата“. Също така от обхвата на регулацията за СУПТО се изключват софтуери, използвани единствено за:

- издаване на първични счетоводни документи съгласно чл. 112 от ЗДДС при получаване на плащане или предоставяне на стоки/услуги, или

- съставяне на счетоводни регистри и на документи по чл. 6, ал. 3 от Закона за счетоводството за проследяване физическото движение на стоки/услуги.

8. Промени в изискванията към СУПТО, дефинирани в Приложение №29 от наредбата.

8.1. С проекта се прецизират изискванията към свързаността СУПТО – ФУ, като се предлага облекчаване на изискванията, свързани с проверката ѝ. Предоставя се възможност софтуерът да продължи да работи до 2 часа без свързаност с ФУ. Това дава възможност на лицата да продължат да регистрират нови продажби в софтуера в случаите на отпадане на свързаността с ФУ, както и да приключват продажби, заплащани по начин, който не изисква издаване на ФБ. Изискването за блокиране на функционалността за приключване на продажба се запазва по отношение на продажби, плащането по които изисква издаване на ФБ.

8.2. В отговор на предложение на производители/разпространители на СУПТО се прецизират изискванията по отношение на момента на генериране на уникален номер на продажбите (УНП). Регламентиран е и моментът на генериране на УНП в случаите на доставки с непрекъснато/повтарящо се изпълнение, като на лицата е дадена възможност да изберат варианта, съответстващ на прилагания от тях бизнес-модел. В тази връзка в таблица 18.3 на одиторския профил са добавени две нови полета, в които да се попълва допълнителна информация за продажби с непрекъснато/повтарящо се изпълнение.

8.3. Предлага се от обхвата на одиторския профил да се изключи достъпът до справки, съдържащи единствено здравна информация по смисъла на чл. 27 от Закона за здравето. Целта е да се ограничи достъпът на органите по приходите до чувствителни лични данни.

8.4. Предлага се регламентиране на изискванията към въвеждането /импорта/ на данни за продажби в СУПТО. Същите са подробно дефинирани в приложения към наредбата. Това дава възможност на производителите/разпространителите на софтуер да разработят съответните функционалности на софтуерите при ясно регламентирани изисквания.

II. Промени, касаещи срока, в който ФУ/ИАСУТД могат да работят без наличие на връзка със сървър на НАП

Предлага се срокът, в който ФУ/ИАСУТД да могат да работят при неизправност на връзката и невъзможност за предаване на данните от фискален/системен бон, да бъде удължен от 24 часа на 72 часа след издаването му, след което работата на ФУ/ИАСУТД да се блокира.

Направената промяна е насочена към облекчаване работата на икономическите оператори при възникване на проблеми с преноса на данни, които са по независещи от тях причини.

III. Промени, свързани с работата на междуведомствената комисия

Предлага се регламентирането на извършване на последващи проверки от междуведомствената комисия за съответствие с изискванията на наредбата на ФУ/ИАСУТД от одобрен тип. Предложенията имат за цел засилване на контрола, както върху въведените в експлоатация ФУ/ИАСУТД и тяхното функциониране, така и върху производителите/вносителите им.

IV. Промени, свързани с лицата, извършващи продажби/зарездания на течни горива

1. С оглед минимизирането на риска от укриване на приходи от продажби в обектите за търговия/зарезждане на течни горива се предлагат изменения в раздел IV. „Специфични функционални изисквания към фискалните устройства“. Промените имат за цел намаляване на възможността за нефискализиране на зарездания на гориво и тяхното евентуално изтриване от списъка с натрупани (чакащи) зарездания или манипулиране.

2. Предлагат се промени, даващи яснота на производителите на ЕСФП и лицата, извършващи сервизно и техническо обслужване на ЕСФП, относно първоначалното изпращане на регистрационни данни за ЕСФП към сървър на НАП в случаите, когато все още няма издадено свидетелство за одобрен тип ЕСФП и е необходимо да се проведат изпитания в реални условия в обект от междуведомствената комисия по чл. 10, ал. 5 от Наредбата.

3. Предлага се прецизиране на разпоредбите във връзка с извършване на изпитвания на ЕСФП. В тази връзка се предлагат и допълнения в приложение № 17 от наредбата, като целта е да се регламентира еднозначно прилагане на разпоредбите на чл. 11 от Наредбата.

4. Предлага се ЕСФП, в чийто състав е включен фискален принтер с променена версия на фърмуера, която не влияе на функционалността на ЕСФП, да не подлежи на изпитване и одобрение по реда на чл. 10. Изисква се производителят на ЕСФП да декларира пред междуведомствената комисия, че няма промяна във функционалността на ЕСФП и формира нов идентификатор на ЕСФП в съответствие с изискванията. В този случай производителят на ЕСФП предоставя в БИМ програмното осигуряване на ЕСФП на технически носител.

Предлаганата промяна е с цел намаляване на административната тежест на потребителите и производителите на ЕСФП.

V. Промени, отнасящи се до регистриране и отчитане на продажбите чрез ФУ/ИАСУТД

1. Предложения, свързани с момента на издаване на фискален бон при извършване на продажби чрез електронен магазин, както и на документа по чл. 3, ал. 1, съдържащ данните по чл. 26, ал. 1, т. 1, 4, 7 и 8 (документ по чл. 3, ал. 1)

1.1. Предлага се при плащане чрез пощенски паричен превод, документът по чл. 3, ал. 1 да се издава от задълженото лице:

1.1.1. на хартиен носител, като изискването е той да придружава стоката и да се предостави на клиента заедно с нея; или

1.1.2. в електронен вид най-късно към момента, в който стоката напусне търговския обект на лицето, а в случаите на предоставяне на услуги най-късно при предоставяне/плащане на услугата.

Предложението има за цел регламентиране на момента на издаване на документа по чл. 3, ал. 1.

Предвидена е възможност лицата, които приемат плащания чрез пощенски паричен превод, да не издават документ по чл. 3, ал. 1, ако за продажбата е издадена фактура, съдържаща посочените по-горе данни, като не се изисква посочване на кода на данъчната група. Целта е при определени условия издадената фактура да представлява и документ по чл. 3, ал. 1. По този начин ще се намали административната тежест за лицата.

1.2. Предлага се конкретизиране на момента на издаване и предоставяне на фискален бон при извършване на продажби чрез електронен магазин. Предложенията имат за цел еднозначно определяне на момента на издаване и предоставяне на изискуемите по наредбата документи.

2. Промени в разпоредбите, касаещи реквизитите на фискалния/системния бон

2.1. С цел изясняване на изискуемата по наредбата информация по отношение на наименованието на вида на продаваната стока/услуга, се предлага допълване на разпоредбата, че наименованието трябва да позволява най-малко идентифициране на вида на стоката/услугата. Предлага се в случаите, когато се продават стоки от един и същи вид, които са с различни цени, във фискалния бон всяка стока да се отразява поотделно със съответната стойност.

2.2. Предлага се образец на документа, който се издава от нефискално устройство при поискване на текуща сума по сметка на клиент. По този начин се цели да се унифицира видът на издавания документ.

2.3. Прецизират се и се разширяват хипотезите при които е допустимо във фискалния/системния бон количеството и видът на стоките/услугите, да се посочват като сумарен оборот. Остава изискването в този случай да се посочи номерът и датата на съответния документ, по който се извършва плащането. Във връзка с така издадените документи се предлага същите да се съхраняват най-малко в срока по чл. 38 от ДОПК.

Предлаганите промени ще облекчат дейността на лицата, които документират продажбите с посочените в разпоредбата документи.

2.4. Предлага се в определени в проекта случаи номерът и датата на документа да се съдържа във фискалния/системния бон като свободен текст, като в тези случаи задължителен реквизит на фискалния/системния бон е видът на документа, по който се плаща. Предложението цели намаляване на административната тежест на икономическите оператори.

2.5. Предлага се при работа със СУПТО в случаите на настаняване, включващо нощувка, продажбите на допълнителни стоки/услуги, при които клиентът само поема задължение за плащане, да се приключват в софтуера с издаване на документ, съдържащ най-малко информация съгласно приложение към наредбата, ако заплащането на тези продажби се извършва най-късно при напускане на обекта. В този случай в издавания фискален бон се допуска обобщаване на предоставените стоки/услуги по данъчни групи, като задължително се посочва номерът и датата на документа/тите, по който/които се извършва плащането. Предлага се, когато задълженото лице работи с един СУПТО, към продажбата на настаняване, включващо нощувка, да се добави информацията за продажбите на допълнителни стоки/услуги в обобщен вид, като задължително се прави обвързка между тях.

Предложените промени целят облекчаване дейността на икономическите оператори в сферата на туризма.

3. Регламентиране на регистрирането и отчитането на частични плащания

С проекта се предвижда за продажби, за които задължено лице приема частични плащания ФУ/ИАСУТД да се програмира така, че продажбите да се регистрират в департамент с обобщено наименование "ЧАСТИЧНИ ПЛАЩАНИЯ", в който се регистрират всички получени суми по частични плащания. Изискването е информацията за продажбите на конкретните стоки/услуги, за които се извършва частично плащане, да е отразена като свободен текст, оградена със знак „#“ в началото и в края на допълнителните редове. В тези случаи при окончателното плащане се регистрират всички стоки и услуги, след което се извършва стойностна отстъпка, равна на размера на частично заплатената/заплатените сума/и. При работа с ИАСУТД, както и когато фискалното устройство работи под управление на софтуер, в свободен текст, ограден със знак „#“, се пояснява, че в този случай отстъпката в стойността на стоките се дължи на частично плащане. Предлагат се и съответните образци на документи.

Предложението е с цел облекчаване дейността на лицата.

4. С проекта се предвижда регламентиране на възможност при издаване на разширен фискален бон съгласно чл. 34 (фактура) при условия на отложено плащане, същият да се приключва с вид плащане "резерв 2" - "отложено плащане", програмиран и използван само за тази цел. В този случай чл. 26, ал. 7 не се прилага. При получаване на плащане, включително частично, за което се изисква издаване на фискален бон по така издадения разширен фискален бон, във фискалния бон като задължителен реквизит по чл. 26, ал. 1, т. 7 се посочва номерът и датата на разширения фискален бон.

Предложението е с цел облекчаване дейността на лицата.

5. Промени, касаещи случаите, когато задълженото лице извършва дейност като комисионер от чуждо име и за чужда сметка или събира суми от името и за сметка на друго лице

5.1 Когато задълженото лице използва СУПТО

Предлага се когато лице, използва СУПТО, чрез който управлява продажби на доверители, то извършените продажби на доверителите логически да се разграничават по доверители и от собствените му продажби, ако има такива. В този случай се допуска продажбите на доверителите да се регистрират в един общ департамент на ФУ с наименование „ДОВЕРИТЕЛИ“. Наименованията на видовете стоки/услуги, отпечатвани на фискалния бон, включват и наименованието на съответния доверител.

5.2. Когато задължено лице не използва собствен СУПТО, а достъпва СУПТО на доверител

С проекта се предлага, когато задължено лице, в качеството си на довереник, извършва от името и за сметка на доверител продажби, при които достъпва софтуер на доверител, явяващ се лице по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС, то се счита че продажбите се управляват от софтуера на доверителя, без да е необходимо този софтуер да управлява фискалното устройство на довереника.

5.3. Когато задълженото лице използва собствен СУПТО и достъпва СУПТО на доверител

Предлага се когато довереникът използва СУПТО, регистрирането и отчитането на продажбите на доверителя да се извършва по начина, описан в т. 4.5.1.

Предлаганите промени целят регламентиране отчитането на продажбите на доверителите, в случаите на използване на СУПТО.

6. Оптимизиране на процеса по осъществяване на данъчен контрол

Предлага се регламентиране на извършване на контролна покупка на стока, доставена от лицензиран пощенски оператор по смисъла на Закона за пощенските услуги чрез пощенска пратка с наложен платеж. Направеното предложение в Наредбата е насочено към повишаване ефективността на действията при извършване на покупки от органи на НАП за целите на осъществявания от тях контрол. В тази връзка регламентирането на процесите по извършване на контролни покупки ще доведе до запазване и повишаване на положителния ефект на проверките, при които се осъществяват такива покупки.

7. Създаване на ред за извършване на сторно операция при документирана покупка преди въвеждане на СУПТО

С проекта се предлага да се уредят случаите, при които на клиента се възстановяват пари в брой при рекламация/връщане на стока, продажбата на която е документирана с фискален бон преди въвеждане в експлоатация на софтуера. Целта е унифицирано и еднозначно документиране в тези случаи.

VI. Удължаване на сроковете за привеждане в съответствие с изискванията на наредбата на задължените лица

С предложението проект за промяна на Наредба № Н-18 от 2006 г. се предлага удължаване на срока, в който задължените лица да приведат дейността се в съответствие с всички изисквания на наредбата. Удължаването се налага поради разнообразието на използваните софтуери и техническите предизвикателства за осъществяване на връзка с фискалните устройства от една страна, а от друга - от

допълнителните проблеми, свързани с наличието на различни бизнес модели, прилагани от икономическите оператори.

Въвеждането на нови срокове е с важно обществено значение, доколкото са налице обективни обстоятелства, възпрепятстващи изпълнението на нормативните изисквания от тези лица в първоначално предвидения срок. Така предложеното удължаване на срока е изцяло в интерес на лицата, попадащи в обхвата на наредбата, като целта е да разполагат с необходимото технологично време за организиране на дейността си.

Отчитайки комплексния характер на процесите по привеждане в съответствие с изискванията и степента на готовност на бизнеса към момента, с предложения проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-18 от 2006 г. се предлага срокът, в който лицата, използващи СУПТО, трябва да приведат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата, да се удължи до 31 декември 2020 г.

Предлага се срокът, в който лицата, използващи СУПТО следва да подадат информация съгласно приложение № 32, да бъде удължен до 28 февруари 2021 г.

VI. Други промени

1. Предлага се прецизиране на разпоредбите, касаещи причините за дерегистрация на ИАСУТД.

2. Предлага се еднозначно регламентиране на лицето, което разчита данните за натрупани обороти от фискалната памет на ФПр.

3. Предлагат се разпоредби, касаещи производителите/вносителите на ФУ, в случаите на кандидатстване за одобряване на типа ФУ и начина, по които следва да предоставят изискуемата документация в НАП.

Предлаганите промени няма да доведат до допълнителни разходи за задължените лица.

Предложените промени в наредбата няма да доведат до допълнителни разходи за бюджета на Национална агенция за приходите. В тази връзка предложеният проект на акт няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет.

С проекта на наредба не се въвеждат норми и изисквания на правото на Европейския съюз.

На основание чл. 26 от Закона за нормативните актове проектът на наредба и мотивите към него ще бъдат публикувани за обществено обсъждане на интернет страницата на Министерството на финансите и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни.